

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 grudnia 2015 r. powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. P. kwoty 2.560,64 zł – bez odsetek - oraz o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że dochodzona kwota wynika z umowy pożyczki gotówkowej.

Pozwana nie stawiała się na rozprawie i nie zajęła stanowiska w sprawie. Wyrokiem zaocznym z dnia 15 czerwca 2016r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1053,20 zł jak również kwotę 293,97 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone jako bezzasadne.

Sąd I instancji oparł to rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach stanu faktycznego:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie udzielania pożyczek.

W dniu 7 listopada 2014 roku pozwana – jako konsument – zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. – jako przedsiębiorcą – umowę o kredyt gotówkowy nr (...) -07.11.2014 na okres 12 miesięcy, dotyczącą kwoty 1.500 zł (art. 3.1 umowy), oprocentowanej w wysokości 15 % rocznie .

Pomimo oprocentowania 15 % rocznie, umowa przewidywała też rzeczywistą roczną stopę procentową w wysokości 798,05 % .

Umowa przewidywała spłatę w odstępach miesięcznych.

Całość zobowiązania pozwanej, pomimo określenia oprocentowania na poziomie 15 % rocznie, określono na 3.252,12 zł w zakresie należności głównej.

Kwota należności głównej znacznie przewyższająca kwotę kredytu, wynikała z zastrzeżenia w umowie „opłaty za rozpatrzenie wniosku” w wysokości 787,44 zł (art. 3.6D umowy) oraz „opłat za wizyty domowe” w łącznej wysokości 720 zł Na podstawie zawartej umowy, w dniu jej zawarcia przekazano pozwanej kwotę 1.500 zł.

Przy takich ustaleniach stanu faktycznego Sąd I instancji wywiódł, że powództwo jest częściowo niezasadne (w zakresie kwoty 787,44 zł tytułem „opłaty za rozpatrzenie wniosku” oraz 720 zł tytułem „opłat za wizyty domowe”), w pozostałym zaś zakresie brak jest podstaw by zakwestionować zasadność żądania, które znajduje oparcie w treści art. 720 i nast.k.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia w części oddalającej powództwo wniosła strona powodowa.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi naruszenie prawa materialnego :

1. art. 359 §2¹ i §2¹k.c. poprzez nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że przepis ten ogranicza wysokość opłaty za rozpatrzenie wniosku o przyznanie pożyczki oraz opłat za wizyty domowe w ten sposób, że ich wysokość łącznie z odsetkami musi mieścić się w granicach maksymalnie dopuszczalnych ;

2.art. 353¹k.c. w zw. z art. 720 k.c. poprzez nieprawidłowa wykładnię polegająca na przyjęciu, że :

- pożyczkodawca nie może obciążyć pożyczkobiorcy takimi kosztami związanymi z obsługa pożyczki jak opłata za rozpatrzenie wniosku o rozpatrzenie pożyczki, gdyż są to normalne koszty prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie usług rynku finansowego i jako takie muszą być brane przed przedsiębiorców w ogólnym rachunku ekonomicznym, co sugeruje, że powinny być ponoszone przez przedsiębiorców w ramach odsetek maksymalnych , które z uwagi na

ich wysokość nie są w stanie pokryć kosztów administracyjnych związanych z obsługą pożyczki i których cel jest inny – mają stanowić dla pożyczkodawcy zysk z kapitału ;

- celem opłaty za obsługę pożyczki nie jest wynagrodzenie za świadczenie odrębnej usługi, lecz zysk z kapitału ;

3. art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. poprzez nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że postanowienie umowne dotyczące obsługi pożyczki w domu stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, w sytuacji gdy stanowi ona wynagrodzenie za dodatkową usługę, jaka jest odbiór rat pożyczki w mieszkaniu pożyczkobiorcy.

Skarżąca zarzuciła także naruszenie prawa procesowego tj. art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że żądanie opłaty za wizyty domowe nie zostało poparte żadnymi dowodami w sytuacji gdy konstrukcja wyroku zaocznego zakłada, że przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie żądania pozwu w całości oraz orzeczenie o kosztach procesu za I i II instancję.

Sąd O. gowy zważył, co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Mając na uwadze, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Ponadto Sąd Okręgowy miał także na uwadze, iż w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Tym samym w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów apelacji, które są całkowicie nietrafne i chybione.

Poniesione w apelacji zarzuty zarówno w zakresie prawa materialnego jak i procedury cywilnej nie znajdują uzasadnienia.

W szczególności bezzasadne są zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania cywilnego. Zgodnie z treścią art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwana nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, Sąd wyda wyrok zaoczny, zaś zgodnie z § 2 w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Uznanie za prawdziwe twierdzeń pozwu nie uwalnia sądu od oceny zasadności żądania opartego na tych twierdzeniach. W wypadkach uzasadnionych wątpliwości nie można przyjmować za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych; w takiej sytuacji nie można wydać wyroku, opierać się tylko na tych twierdzeniach i należy przeprowadzić postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia powstałych wątpliwości. Mając na uwadze powyższe okoliczności, brak jest podstaw do twierdzenia, że Sąd I instancji powinien uznać za udowodnione wszystkie twierdzenia strony powodowej i nie przeprowadzać żadnej ich weryfikacji. Nadto – jak trafnie zauważa Sąd I instancji - rozpoznając sprawę sąd musi mieć na uwadze treść regulacji zawartych w prawie materialnym.

Bezzasadne są także zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego w szczególności art. 353¹ k.c. w zw. z art. 720 k.c. , 359§2¹ i § 2² k.c. i art. 358¹§ 1 i 2 k.c.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że postanowienia dotyczące obsługi pożyczki w domu, stanowią niedozwoloną klauzulę umowną, rażąco naruszającą interesy konsumenta, przy czym w materiale dowodowym brak było podstaw do przyjęcia, że tego rodzaju zapis w umowie został uzgodniony indywidualnie z pozwaną i że pozwana miała jakikolwiek

wpływ na jego treść. W sytuacji, gdy kwota pożyczki ustalona była na 1500 zł, trudno przyjąć za zasadne twierdzenie, że pozwana w sposób racjonalny wyraziła zgodę na pokrycie kosztów obsługi pożyczki w domu w kwocie 720 zł, w sytuacji, gdy kwota ta stanowiła 48% kwoty pożyczki. W tym stanie rzeczy, tego rodzaju postanowienie umowne nie wiążącą konsumenta (art. 385¹ § 1 i 2 k.c.).

Rację ma Sąd I instancji i w tym zakresie, że zastrzeżenie opłaty „za rozpatrzenie wniosku kredytowego” jest w istocie próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Opłata zastrzeżona była w wysokości odpowiadającej około 52 % kwoty pożyczki przekazanej pozwanej do wypłaty.

W świetle zapisów umowy w istocie uzasadnione jest twierdzenie, że strona powodowa stosuje zabieg wprowadzenia dodatkowej opłaty pomimo, że formalnie ogranicza wysokość odsetek kapitałowych do poziomu zgodnego z treścią art. 359 § 2¹ k.c.. Pożyczkodawca podjął próbę obejścia przepisu o odsetkach maksymalnych. Mając na względzie, że w niniejszym przypadku mamy do czynienia z obrotem konsumenckim, taki zabieg prowadzi do naruszenia interesów konsumenta. Zastrzeżenie takich opłat, zmierzające do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych jest niedopuszczalne (art. 359 § 2¹ k.c.), a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.). Są to normalne koszty prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie usług rynku finansowego i jako takie muszą być brane pod uwagę przez przedsiębiorców w ogólnym rachunku ekonomicznym.

Wszelkie opłaty i prowizje pobierane przez pożyczkobiorcę powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez niego w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta. W innym przypadku (tzn. przy uznaniu pełnej dowolności zastrzegania opłat i prowizji) przepis o odsetkach maksymalnych w ogóle nie miałby żadnego znaczenia, skoro każdy mógłby udzielić pożyczki formalnie oprocentowanej według skali 0% wraz z dowolną prowizją (np. w wysokości 100 krotnie przewyższającej wysokość pożyczki).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.